

PLAN MOT  
KRÄNKANDE  
BEHANDLING,  
TRAKASSERIER OCH  
SEXUELLA  
TRAKASSERIER LÄSÅR  
23/24

Östratornskolan 4-9



## Innehållsförteckning

<b>1</b>	<b>Bakgrund .....</b>	<b>4</b>
1.1	Följande verksamheter omfattas av planen .....	4
1.2	Skolans ansvar .....	4
1.2.1	<i>Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier .....</i>	<i>4</i>
1.2.2	<i>Skyldighet att anmäla .....</i>	<i>5</i>
1.2.3	<i>Ansvar .....</i>	<i>5</i>
1.2.4	<i>Lagstiftning .....</i>	<i>5</i>
1.3	Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier .....	5
1.4	Ansvarig rektor .....	6
1.5	Förankring av planen .....	6
<b>2</b>	<b>Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge .....</b>	<b>7</b>
2.1	Delaktighet .....	7
2.1.1	<i>Elevers delaktighet .....</i>	<i>7</i>
2.1.2	<i>Vårdnadshavarnas delaktighet .....</i>	<i>7</i>
2.1.3	<i>Personalens delaktighet .....</i>	<i>7</i>
2.2	Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder .....	8
2.3	Beskrivning av nuläge .....	8
<b>3</b>	<b>Analys och åtgärder för kommande läsår .....</b>	<b>10</b>
3.1	Analys .....	10
3.2	Nya mål, insatser och åtgärder .....	10
<b>4</b>	<b>Bilaga 1: Begrepp och definitioner .....</b>	<b>11</b>
<b>5</b>	<b>Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder .....</b>	<b>13</b>
<b>6</b>	<b>Bilaga 3 .....</b>	<b>16</b>

# 1 Bakgrund

## 1.1 Följande verksamheter omfattas av planen

Planen gäller för skola och fritids på Östratornskolans 4-9.

## 1.2 Skolans ansvar

Alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan. De ska aldrig behöva utsättas för kränkningar, det vill säga sårande eller förnedrande behandling, varken från lärare och personal på skolan eller från andra elever.

Skolan har ansvar att förhindra att elever behandlas illa och det regleras i skollagen och diskrimineringslagen. I dagligt tal brukar man kalla återkommande kränkningar för mobbing, men det är inte ett begrepp som används i lagstiftningen. Istället används begreppen kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier (se även bilaga 1 om begrepp och definitioner).

### 1.2.1 Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

På varje skola ska det enligt skollagen finnas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det målinriktade arbetet omfattar att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling. Varje år ska det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder man avser att påbörja eller genomföra det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska vara med i efterföljande års plan.

Enligt diskrimineringslagen ska skolan arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Varje verksamhet ska ha riktlinjer som visar att sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna inte accepteras. Varje skola ska också ha rutiner som dels klargör hur verksamheten ska agera om trakasserier påstås ha inträffat, dels anger vem den som anser sig trakasserad ska vända sig till och vem som ska ansvara för att händelsen eller påståendena utreds.

De sju grunderna för diskriminering:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

För skolorna i Lunds kommun väljer vi att ha en samlad plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Det är viktigt att all personal och även eleverna och deras vårdnadshavare känner till planen.

### **1.2.2 Skyldighet att anmäla**

En lärare eller annan personal på skolan som får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn. Rektorn är skyldig att anmäla det till huvudmannen. När det gäller kränkande behandling är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i de fall kränkande behandling konstaterats, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

### **1.2.3 Ansvar**

Huvudmannen, i detta fall Lunds kommun, har det yttersta ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. I Lunds kommun har huvudmannen delegerat dessa ansvarsområden till respektive skolas rektor.

För verksamhet som avses i skollagens 25 kapitel (exempelvis öppen förskola och öppen fritidsverksamhet) och fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet gäller plikten att anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier för den personal som huvudmannen utser.

### **1.2.4 Lagstiftning**

Lagstiftning som styr ovan beskrivna skyldigheter att arbeta mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier finns i:

- Skollagen kapitel 6, 6-10 §§
- Diskrimineringslagen kapitel 16, 18-20 §§

## **1.3 Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier**

Barn- och skolförvaltningen har tagit fram en förvaltningsgemensam rutin som används när skolan fått veta att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier av en annan elev eller av personal. I dessa fall ska personalen informera rektor omgående i enlighet med 6 kap 10 § skollagen, eller 2 kap 7 § diskrimineringslagen (anmälningsplikt). All personal inom förvaltningens olika verksamheter omfattas av bestämmelserna.

Rutinbeskrivning när ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier:

#### **Medarbetare**

När en medarbetare får veta att ett barn eller elev har eller kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier ska medarbetaren genast informera rektorn om detta, senast nästa arbetsdag.

#### **Rektor**

Så snart informationen nått rektorn görs en anmälan till huvudmannen om händelsen. Rektorn, eller en annan person som rektorn utser, börjar sedan att tala med de som varit involverade. Rektorn beslutar också om eventuella åtgärder för att förhindra att kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier fortsätter.

I de fall då kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier har konstaterats,

följer rektorn, eller den rektorn utser, upp att åtgärderna varit tillräckliga och att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierna verkligen har upphört. Om det i uppföljningen visar sig att de vidtagna åtgärderna inte varit tillräckliga beslutar rektorn om eventuella förändringar av de åtgärder som vidtagits tidigare, alternativt fattar beslut om nya åtgärder för att se till att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierna verkligen upphör.

#### **1.4 Ansvarig rektor**

Ann Marie Jannesson Elias, rektor Skolorna på Östratorn

Biträdande rektorer har delegation på uppgifter kopplade till arbetet kopplat till planen.

Tove Nihlberg biträdande rektor 4-6

Malena Matsdotter Carlsson biträdande rektor 7-9

#### **1.5 Förankring av planen**

Planen arbetas fram av skolledning tillsammans med representanter från skolans trygghetsgrupp samt med elever och övriga lärare på Östratornskolan.

Planen presenteras vid APT för att samtliga medarbetare ska känna till den.

Vid mentorstid under hösten går mentor igenom planen med sina elever. Mentorerna ansvarar för detta.

Vårdnadshavare informeras om planen digitalt via Unikum. Administratör lägger ut planen på uppdrag av biträdande rektorer.

Planen mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier kommer att finnas på skolans Site.

## **2 Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge**

### **2.1 Delaktighet**

#### **2.1.1 Elevers delaktighet**

Eleverna är genom elevrådets och klassrådets arbete delaktiga i arbetet med att ta fram skolans ordningsregler.

Trygghetsvandringar och värderingsövningar genomförs av mentorer med eleverna är också en del i vårt systematiska arbete.

Mentorerna har i det återkommande värdegrundsarbetet fångat upp synpunkter från eleverna och dessa har också varit underlag i arbetet med att ta fram planen.

Underlag från LUNK och skolans trygghetsenkät är underlag som analyserat och varit en del i arbetet.

En sammanfattande uppföljning och analys av inrapporterade kränkingsanmälningar görs av kurator och socialpedagog i samarbete med trygghetsrådet. Även detta är en del av underlaget för planen.

Information som kommer fram vid samtal med all personal på skolan t.ex. vid individuella samtal, utvecklingssamtal, klassamtal samt vid skolsköterskans hälsosamtal är också kanaler som ger viktig information.

#### **2.1.2 Vårdnadshavarnas delaktighet**

Synpunkter från vårdnadshavare kommer till skolan i den regelbundna kontakten med mentorerna, vid utvecklingssamtal, vid föräldramöten samt i mail och telefonkontakt till olika funktioner inom verksamheten. Synpunkterna beaktas och i vissa fall görs förändringar direkt i det pågående arbetet. I vissa fall används synpunkterna som underlag vid framtagandet av ny plan.

Den färdiga planen görs tillgänglig för vårdnadshavare via Unikum. Planen läggs ut av administratör på uppdrag av biträdande rektorer.

#### **2.1.3 Personalens delaktighet**

Personalen görs delaktiga på olika sätt. Diskussioner i arbetslag, arbete i trygghetsråd, utbildning och workshops är exempel på några aktiviteter.

Mentorerna genomför trygghetsvandringar med eleverna.

I våra olika ansvars- och styrgrupper följer vi upp och analyserar våra resultat. Med utgångspunkt i detta formuleras åtgärder som följs upp som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolans värdegrundsarbete fortsätter under läsåret och följs upp som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Under hösten 2023 kommer YAM att genomföras med elever i åk 8. Detta arbete kommer att följas upp av mentorer.

EHT är, utifrån profession, delaktig i framtagandet av planen på olika sätt.

## **2.2 Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder**

### **Föregående läsårs insatser och åtgärder**

Vi fortsätter arbetet när det gäller skolans värdegrundsarbete både för 4-6 och 7-9. När det gäller vissa områden t.ex. kränkande språkbruk ser vi att insatsen med att öka medvetenheten om språkets signalvärde och nolltoleransen mot kränkande språkbruk gjort skillnad för framför allt 7-9. Här har samtliga mentorer i början av läsåret åter gjort en insats som vi hoppas ska bidra till ett gott bemötande elever emellan.

För 4-6 har arbetet med att synliggöra de personer som finns ute i rasttillsyn fortsatt. Samtliga rastvakter har gula västar för att det ska vara enkelt för elever att se vem som är ute. Rastaktiviteterna är igång och fritidsledare har fått ett tydligare uppdrag att ansvara för rasttillsynen vilket fungerat bra. Nu finns också rastboden där eleverna kan låna saker att använda på rasterna. Elever hjälps åt med stöd av vuxna att ansvara för rastboden.

När det gäller kränkningar ser vi en markant nedgång, detta gäller både 4-6 och 7-9. Här ser vi att vårt arbete med regelbundet återkommande förebyggande aktiviteter gör skillnad. För 7-9 har en ny mötesplats skapats och där finns personal tillgänglig under lunchrasten. Även rastaktiviteterna och rastboden för 4-6 gör skillnad.

Arbetet med elevernas språkbruk fortsätter. Vi ser i våra uppföljningar att de flesta kränkningar som sker är verbala. Även det här läsåret har en riktad insats gällande språkbruk genomförts redan i inledningen på läsåret.

## **2.3 Beskrivning av nuläge**

### **Beskrivning av nuläge**

Östratornskolan är precis som tidigare en skola där de allra flesta elever känner sig trygga och respekterade. Det innebär dock inte att det inte finns situationer som behöver följas upp och utvecklas. För att få en bild av nuläget använder vi olika verktyg och tillvägagångssätt. LUNK-enkäten och skolans trygghetsenkät är underlag som används i det uppföljande arbetet. Vi fortsätter att uppmärksammat övergången till åk 7 och ser en förbättring sen förra året. I nuläget är det endast enstaka elever som önskat byta klass, grupperna arbetas snabbare samman och tryggheten ökar. Det värdegrundsarbete som genomförs i samband med läsårsstarten tillsammans med träff av mentorer och nya klasser i juni har gjort skillnad. Arbetet fortsätter och vi undersöker nya möjligheter att lärare arbetar närmare varandra för att ta tillvara erfarenhet och kompetens på bästa sätt för eleverna. Vid läsårsstarten hade mentorerna i uppdrag att planera för gruppstärkande aktiviteter vilket har gett resultat så här långt.

När det gäller otrygga platser så är det fortsatt omklädningsrum, framför allt för pojkar som sticker ut. Här har skolan haft kontakt med Lundafastigheter om möjligheten att



sätta upp duschbås med dessvärre är det inte möjligt att göra det. Kapaciteten för idrottshall och omklädningsrum är sedan flera år för liten och frågan om att utöka med omklädningsrum i extern paviljong är lyft till Lundafastigheter ett flertal gånger senast i augusti så här väntar vi på återkoppling.

## 3 Analys och åtgärder för kommande läsår

### 3.1 Analys

De resultat vi sett har vi vägt in i vårt systematiska kvalitetsarbete och här kommer arbetet att följas upp kontinuerligt. Förstelärare tillsammans skollädaingen ansvarar för att hålla arbetet levande under läsåret och att följa upp de resultat vi ser. Elevhälsan är en del i det systematiska kvalitetsarbetet och även här sker förebyggande och främjande aktiviteter för att skapa en trygg miljö.

Som nämnts ovan är övergångar och språkbruk två områden som vi jobbar vidare med. Att fortsätta arbeta med att öka tillgängligheten i undervisningen är ett område som vi tar med oss från förra året och som vi kommer att arbeta vidare med. Här ser vi att det finns mer att göra för att alla elever ska få bästa förutsättningarna i undervisningen. För att öka förbättringskapaciteten för verksamheten deltar förstelärare och skollädaingen i en utbildningssatsning med Linnéuniversitetet. Syftet är att få bättre verktyg för att ta fram relevant underlag vid utvärdering samt förbättra analysförmågan.

Vi kommer att fortsätta värdegrundsarbetet som ju är ständigt pågående. Hur arbetet går kommer vi att följa i LUNK och trygghetsenkät, men också vid utvecklingssamtal.

Från och med hösten -23 har en ny struktur tagits fram för skolans trygghetsgrupp och här behöver vi tydliggöra rutiner och arbetsgång för att få ett mer sammanhållet arbete där värdefull input tas tillvara på bästa sätt.

### 3.2 Nya mål, insatser och åtgärder

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
Alla elever ska känna trygghet i skolsituationen	Tydlig arbetsgång framtagen för att förebygga frånvaro.	Minska antalet elever med oroande frånvaro.	Följa närvarostatistiken. Följa upp antalet frånvaroutredningar.
Undervisningen ska vara tillgänglig för alla	Arbeta aktivt med att öka tillgängligheten i undervisningen, se SKA-planen	Ökad läroplansuppfyllelse	
Trivselsrådet ska ges möjlighet att vara mer delaktiga i arbetet med att ta fram planer.	Lägga aktiviteten i kalendarier.		

## 4 Bilaga 1: Begrepp och definitioner

### Begrepp

#### Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

#### Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program. En pojke nekas arbeta med pärlplattor pga sitt kön.

#### Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar eleven på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

#### Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

#### Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker elevens värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både personal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i barngruppen och vill inte lugna ner sig, pedagogen ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på gården/rasterna. Han är hellre

ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Förskolans/skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger pedagogern. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

### **Sexuella trakasserier**

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

### **Repressalier**

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när eleven, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

## 5 Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder

### Diskrimineringsgrunder

#### Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på förskolan för att han är den ende killen som valt att vara med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hänglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

#### Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i förskolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sin skola för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

#### Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola/skola med många barn/elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra barnen/eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Personalen avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De

menar ju inget illa". [trakasserier]

- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

### **Religion eller annan trosuppfattning**

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några barn. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på slöjden med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

### **Funktionsnedsättning**

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom en klass inom anpassad grundskola, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra barn/elever ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från samlingen/klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar förskolan/skolan inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå här!" [diskriminering och trakasserier]

### **Sexuell läggning**

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i förskolan/skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med och leka.
- James vill inte vända sig till sin pedagog eftersom pedagogen ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den

första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

### **Ålder**

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av

ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan/skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina kamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes barngrupp/klass. Hon blir sårad när de andra kamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

## 6 Bilaga 3